

N:o 4.

Af grefve **Alexander Hamilton**, m. fl., *angående skrifvelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om ordnandet af distriktsveterinärväsendet.*

Frågan om förbättrandet af läns- och distriktsveterinärernas ställning har vid flera tillfällen varit bragt å bane; sålunda hemställde hushållningssällskapens ombud år 1897 efter en motion af landshöfding Ryding i en underdånig skrifvelse till Kungl. Maj:t om nådigt vidtagande af åtgärder till förbättrande af läns- och distriktsveterinärernas löne- och pensionsvillkor. År 1907 fördes frågan ånyo fram vid ett ombudsmöte genom en motion af landshöfding Holmquist, hvarefter hushållningssällskapens ombud ånyo i en underdånig skrifvelse hemställde om åtgärder, afseende dels att ordna frågan om formen för distriktsveterinärernas antagande, så att ej mindre erforderlig trygghet bereddes innehafvare af dessa befattningar, än äfven ett rättvisare befordringssystem tillförsäkrades dem, som ägna sig åt veterinärläkarebanan, och dels att genom statens melankomst bereda distriktsveterinärerna ökade löneförmåner.

Landtbrukets speciella representation har med dessa uttalanden framhållit sina önskningsar och detta med full rätt, ty ordnandet af veterinärväsendet är för jordbruket af synnerligen stor betydelse; om ej veterinären får en ställning och en aflönning, som står i förhållande till det arbete och de kostnader han underkastat sig för sina studier och det ansträngande arbete hans verksamhet kräfvat, komma ej de bästa förmågor

och de bästa krafter att tillföras kåren; den upplysta och intresserade hjälp jordbrukaren behöfver för, att på ett inkomstbringande sätt sköta sina dyrbara kreatursbesättningar kommer han därför att sakna, hvilket betyder en förlust ej blott för honom själf utan för landet i sin helhet. Veterinärerna hafva naturligtvis äfven själfva ägnat denna fråga uppmärksamhet; genom deras försorg har sålunda en undersökning gjorts angående de villkor, under hvilka veterinären tjänstgör och denna undersökning har ådagalagt, att missförhållanden råda med afseende på löneförmåner, tillsättning och entledigande, eller med andra ord att veterinären ej har en oberoende och trygg ställning; lönerna växla betydligt inom de olika länen, likaså är sättet för platsernas tillsättande olika, hvilket i många hänseenden måste vara olämpligt.

Medicinalstyrelsen har haft anledning att uttala sig i denna fråga och därvid vitsordat de missförhållanden, som härofvan framhållits. Konungens befallningshafvande i de olika länen hafva äfven afgifvit yttrande och därvid med ett undantag samtliga tillstyrkt statsanslag till förbättring af veterinärernas lönevillkor. Efter alla dessa uttalanden skulle man vänta, att frågan mognat för sin lösning, men så tyckes ej vara fallet, ty ännu hafva endast länsveterinärerna fått sina önskningar beaktade, under det att det stora flertalet, distriktsveterinärerna, vänta på frågans utredning. Den stegring i lefnadsomkostnaderna, som under de senare åren ägt rum och som på andra områden haft löneregleringar till följd, måste emellertid, synes mig, göra en snar lösning synnerligen önskvärd. Man håller nu före, att staten ej skall ingripa vid distriktsveterinärväsendets ordnande, utan att detta skulle vara en kommunernas och de enskildas angelägenhet; hvarför så skulle vara, är svårt att fatta. Staten ingriper numera vägledande och med understöd på områden, som för det allmänna hafva mindre betydelse; fastmera böra statsmakterna ägna denna fråga sin särskilda omvårdnad. Bekämpandet af de smittosamma husdjursjukdomar, hvilka äro föremål för internationella spärrningsåtgärder, är nämligen i de flesta fall anförtrodt åt distriktsveterinärerna, och för att dessa med oväld och nit skola kunna utföra dylika åligganden, måste i första rummet åt dem beredas tryggare existensvillkor, hvilket endast genom statens ingripande kan ernås, ty härigenom blir det möjligt att för all framtid utplåna det misstroende, som hitintills på sina ställen i utlandet råder mot vårt veterinärväsende och hvilket misstroende mer än en gång gifvit anledning till för vårt land mycket betungande exportförbud. Det har visat sig, att de brister, som

vidlåda veterinärväsendet just bero därpå, att staten ej ingripit, därför måste statens hjälp påkallas, så väl då det gäller bidrag till lönerna, som då det är frågan om platsernas tillsättande och då frågan om pensioneringen skall lösas.

Då det är att vänta, att Kungl. Maj:t inför innevarande Riksdag ämnar framlägga nådigt förslag om löne reglering för länsveterinärerna och då som bekant distriktsveterinärernas och länsveterinärernas tjänsteåligganden väsentligen äro desamma, synes mig rättvisligen dessa bägge frågor böra blifva föremål för samtidig behandling af Riksdagen.

Som önskemål tillåter jag mig att uppställa rörande:

1. Löneförmånerna: att efter Kungl. Maj:ts pröfning i hvarje särskildt fall statsbidrag må utgå till aflönande af distriktsveterinär med ett årligt belopp af 1,000 kronor till hvar och en i distrikt inom de län, hvilkas landsting med styrkande af behovet af en veterinärs anställande förbinda sig att med minst lika stort belopp bidraga till distriktsveterinärens aflönning samt att ställa sig till efter rättelse af Kungl. Maj:t lämnade närmare föreskrifter i fråga om tjänstens tillsättande och veterinärens åligganden.

2. Platsens tillsättande: att då distriktsveterinärtjänsten är ledig, ledigheten kungöres i allmänna tidningar med 30 dagars ansökningstid. Medicinalstyrelsen gifver sitt förord åt någon, hvarefter utnämningen sker genom Konungens befallningshafvande.

3. Pensioneringen: att den sker genom bidrag från staten i likhet med hvad äger rum för flera andra icke i statens direkta tjänst stående tjänstemän. På grund af hvad sålunda anförts, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda lämpligaste sättet för ordnandet af distriktsveterinärväsendet och så snart sig göra låter till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 19 januari 1909.

Alexander Hamilton.

I motionen instämma:

<i>Herman Behm.</i>	<i>Olof Tonning.</i>	<i>Fr. Ridderbjelke.</i>
<i>Th. af Ekenstam.</i>	<i>C. G. Hult.</i>	<i>C. Wennberg.</i>
<i>Joh. Nilsson.</i>	<i>Edv. Bohnstedt.</i>	<i>P. M. Carlberg.</i>
<i>Carl von Baumgarten.</i>		<i>I. Gyllenstierna.</i>